

Η «ανάπτυξη» των... voucher

V for Voucher-ades

Πριν μερικές μέρες ο Α. Σαμαράς φάνηκε ευχαριστημένος από τα ποσοστά ανεργίας στη χώρα. Δήλωσε ότι, παρόλο που τα ποσοστά ανεργίας αυξήθηκαν, δεν ξεπέρασαν το 28%. Σήμερα, στην Ελλάδα, η ανεργία είναι στο 27% και συγκεκριμένα στους νέους έχει ξεπεράσει το 60% και παρά τις φιλότιμες προσπάθειες της κυβέρνησης και των ΜΜΕ να μας πείσουν ότι τα πράγματα βελτιώνονται και ότι η χώρα βγαίνει από το τούνελ της κρίσης, αντιθέτως τα πράγματα για την νεολαία και τον κόσμο της δουλειάς χειροτερεύουν. Το βλέπουμε παντού, στις γειτονιές, στις συνθήκες εργασίας, στις διαθεσιμότητες, στην επισφάλεια και την ανεργία. Παρόλα αυτά ο κύριος Σαμαράς συνεχίζει να είναι ευχαριστημένος από τα ποσοστά...

Από τα μεγαλύτερα θύματα της κρίσης είναι οι νέοι, οι νέοι που αποτελούν, όπως λέγεται την “χαμένη γενιά”, τη γενιά που θα ζήσει χειρότερα από την προηγούμενή της. Διότι, οι νέοι μαζί με άλλες ευάλωτες κοινωνικές ομάδες (γυναίκες, μετανάστες κλπ.) υφίστανται τη μεγαλύτερη εκμετάλλευση (απολύσεις, μειώσεις μισθών, ανασφάλεια, κανένα δικαίωμα). Οι περισσότεροι νέοι σήμερα είναι άνεργοι ή επισφαλώς εργαζόμενοι, αλλά αυτό που τους καθιστά «χαμένη γενιά» είναι ότι η κατάσταση στα εργασιακά με βάση τους κυρίαρχους σχεδιασμούς δεν προβλέπεται να αλλάξει για τα επόμενα 20 χρόνια.

Ακόμη και όσοι δουλεύουν είναι ετεροαπασχολούμενοι, δηλαδή δεν δουλεύουν σ' αυτό που θέλουν ή που έχουν σπουδάσει, δουλεύουν ανασφάλιστα και αμείβονται ελάχιστα. Μάλιστα, υπάρχει μισθοδοτικός διαχωρισμός στους κάτω των 25 ετών, ωσάν οι κάτω των 25 να μην έχουν τις ίδιες ανάγκες με τους υπόλοιπους ή την ίδια ανάγκη για οικονομική ανεξαρτησία. Όλα τα παραπάνω δεν είναι εξαιρέσεις, αλλά ο κανόνας, είναι νομοθετήματα των μνημονιακών κυβερνήσεων (που οξύνουν μια επίθεση που είχε ξεκινήσει και πριν τη κρίση), μέσω των οποίων υποστηρίζουν ότι με τη μείωση των μισθών, τις ελαστικές σχέσεις και την υποτίμηση της εργασίας θα αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα και από την αύξηση του ΑΕΠ θα ευνοηθούν και οι εργαζόμενοι, παίρνοντας μεγαλύτερο κομμάτι από την πίτα. Η πραγματικότητα όμως τους διαψεύδει, καθώς οι μεγαλύτερες 500 επιχειρήσεις στην Ελλάδα έχουν αυξήσει τα κέρδη τους, ορισμένες μάλιστα έχοντας μείωση πωλήσεων (βλ. Πλαίσιο). Όλοι μπορούμε να φανταστούμε από που προέκυψε το κέρδος. Με αυτόν τον τρόπο, βλέπουμε ότι αυτοί που θίγονται είναι οι εργαζόμενοι και όχι το μεγάλο κεφάλαιο.

Παράδειγμα νομιμοποιημένης ανελαστικής εργασίας και μάλιστα επικρατών στους νέους είναι τα προγράμματα voucher (“επιταγή εισόδου στην αγορά εργασίας για ανέργους έως 29 ετών”, voucher τουρισμού, κοινωφελής εργασία). Τα προγράμματα αυτά είναι η μόνη πια λύση για να δουλέψουν οι νέοι. Είναι η μετεξέλιξη των γνωστών stage, των παλιών προγραμμάτων κοινωφελούς εργασίας σε πολύ χειρότερες όμως συνθήκες, όπου πραγματικά τα παλιά προγράμματα φαντάζουν “όαση”.

Στην ουσία, εργασιακά δικαιώματα δεν υπάρχουν. Ο λόγος είναι απλός, δεν είναι εργαζόμενοι, ούτε πρακτικάριοι, έχει εφευρεθεί ένας νέος όρος ο “ωφελούμενος”. Ο όρος αυτός απέχει πολύ από την πραγματικότητα, δεδομένου ότι κανενός είδους ωφέλεια δεν απολαμβάνει ο συμμετέχων. Λόγω αυτού δεν μπορούν να υπαχθούν και στην επιθεώρηση εργασίας, με αποτέλεσμα να είναι εντελώς εκτεθειμένοι. Μιλάμε για εργασία χωρίς συντάξιμο ένσημο, μόνο ιατροφαρμακευτική περίθαλψη στο ΙΚΑ (όπου εδώ προκύπτει και ένα ζήτημα, επειδή για παράδειγμα οι μηχανικοί ασφαλιζονται στο ΤΣΜΕΔΕ και η ασφάλιση αυτή δεν συμψηφίζεται, με αποτέλεσμα να πληρώνουν για διπλή ασφάλιση).

Μιλάμε για απουσιολόγιο και ημέρες ασθενείας- απουσίας, όπου τα λεφτά χάνονται. Μιλάμε για μεγάλες καθυστερήσεις στις χρηματικές απολαβές. Και φυσικά μιλάμε για κρατήσεις κανονικές, στο 23%, όπου από 2700 ευρώ που είναι όλο το πρόγραμμα φτάνουμε στα 1900 ευρώ. Τα προγράμματα αυτά έχουν 2 στάδια και η σύμβαση είναι τριμερής ανάμεσα στον ωφελούμενο, τον εργοδότη και το ΚΕΚ.

Στάδιο 1

Το 1ο στάδιο είναι η θεωρητική κατάρτιση, όπου τα ΚΕΚ προσφέρουν για δυόμιση βδομάδες, μια τύπου εκπαίδευση για την οποία πληρώνονται 1100 ευρώ το «κεφάλι». Το βασικότερο ζήτημα όμως, είναι ο ρόλος τους. Είναι νομιμοποιημένα να λειτουργούν ως “άλλο” γραφείο ενοικίασης εργαζομένων με τις ευλογίες της κυβέρνησης, έχοντας πλήρη πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα των ωφελουμένων και χρησιμοποιώντας τα, κατά το δοκούν. Όλα αυτά χωρίς το μηδαμινό έλεγχο από το υπουργείο Εργασίας. Δηλαδή, κανείς δεν υπάρχει να ελέγξει που πάνε τα λεφτά του ΕΣΠΑ, με αποτέλεσμα να είναι απλήρωτοι εδώ και 4 μήνες και πιθανόν να πάρουν τα λεφτά της εκπαίδευσης, όταν τελειώσει το πρόγραμμα. Εννοείται ότι κανείς δεν ξέρει πότε θα πάρουν οι ωφελούμενοι τα υπόλοιπα χρήματα.

Την ίδια στιγμή τα δεδουλευμένα τους χρησιμοποιούνται από τα ΚΕΚ για να κλείσουν τις δικές τους τρύπες. Παράλληλα, τα ΚΕΚ είναι που αύριο μεθαύριο θα διαπραγματευτούν με τους εργοδότες τη συνέχιση της σύμβασης, πράγμα το οποίο δεν τους συμφέρει, διότι θα χάσουν την ευκαιρία να έχουν θέσεις εργασίας για τους νέους ωφελούμενους. Στα ΚΕΚ η κυβέρνηση έχει εναποθέσει την υλοποίηση του αναπτυξιακού της προγράμματος και το σχέδιο απασχόλησης των νέων. Ενός προγράμματος, που εκτός των άλλων καθιστά απαγορευτικό το βασικό εργατικό δικαίωμα στην απεργία και την ένταξη σε σωματεία, μιας και οι ωφελούμενοι δεν θεωρούνται εργαζόμενοι, ενός προγράμματος που κατακερματίζει τους ωφελούμενους σε άπειρα ΚΕΚ και χώρους εργασίας, ανά την Αττική και την Ελλάδα, μειώνοντας έτσι τις αντιστάσεις τους.

Στάδιο 2

Δεύτερο κομμάτι είναι η λεγόμενη πρακτική άσκηση, όπου ο ωφελούμενος στέλνεται πρώτα σε πολλές συνεντεύξεις και μετά αφού αποφασίσει ο εργοδότης πηγαίνει σε κάποιο χώρο δουλειάς, ανεξάρτητα πολλές φορές από το επάγγελμά του. Εκεί καλείται να εργαστεί χωρίς χρήματα από τον εργοδότη, αλλά περιμένοντας το ΕΣΠΑ. Οι voucher-άδες εργάζονται και σε μεγάλες επιχειρήσεις, όπου έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο μαζικών απολύσεων προσωπικού με τις θέσεις να καλύπτουν οι ωφελούμενοι. Με αυτή τη διαδικασία, πολλοί εργαζόμενοι είτε νυν, είτε που έχουν απολυθεί, λανθασμένα στρέφονται ενάντια στους Voucher-άδες που καλύπτουν τις θέσεις με ανταγωνιστικό στόχο. Αν όμως κοιτάξει κανείς τις συνθήκες εργασίας και τους μισθούς των ωφελουμένων, τότε αντιλαμβάνεται ότι οι μόνοι που ωφελούνται είναι οι εργοδότες που δεν πληρώνουν ούτε 1 ευρώ στον άνθρωπο που εργάζεται γι' αυτούς. Παράλληλα, έχουν παρατηρηθεί αρκετά φαινόμενα εργοδοτικής αυθαιρεσίας όπου ο ωφελούμενος είτε είναι το παιδί για όλες τις δουλειές, είτε τον κρατούν παραπάνω από το ωράριό του αμισθί φυσικά, υπάρχουν καταγγελίες ακόμα και για κακοποιήσεις και βιαιότητες.

Ο μόνος τρόπος άμυνας είναι η οργάνωση των ωφελουμένων και η δημιουργία αντιστάσεων απέναντι σε όλα αυτά τα φαινόμενα. Οι νέοι που δουλεύουν στα voucher είναι 35000- δεν είναι και λίγοι- και το 2014 βγαίνει νέο voucher 75000 θέσεων- άρα, θα γίνουν ακόμα περισσότεροι.

Δυστυχώς, αυτό το καθεστώς είναι το καθεστώς του μέλλοντος για την εργασία των νέων και αν όχι με όρους voucher με όρους επισφάλειας και ανεργίας. Είναι πραγματικά προβληματικό το γεγονός ότι υπάρχουν νέοι που συμμετέχουν σε αυτά τα προγράμματα και δεν έχουν κάνει μια ανάλυση της κατάστασης, αλλά αντίθετα νιώθουν προνομιούχοι που θα ψευτοεργαστούν και πραγματικά ελπίζουν ότι θα μείνουν στη θέση τους και μετά τη σύμβαση. Είναι τραγικό να ελπίζουν ότι σκύβοντας το κεφάλι θα καταφέρουν κάτι, γιατί είναι εξαιρετικά δύσκολο να κρατήσουν τη θέση, επειδή πολύ απλά δε συμφέρουν. Η ανακύκλωση του εργατικού προσωπικού είναι πολύ περισσότερο συμφέρουσα.

Εν τούτοις γίνεται μία πρώτη προσπάθεια οργάνωσης και δημιουργίας όρων για συλλογική δράση, μέσω της πρωτοβουλίας «V for voucherades». Γιατί μόνο ενωμένοι μπορούμε να αντισταθούμε στην αυθαιρεσία του υπουργείου, των ΚΕΚ και των εργοδοτών και να διεκδικήσουμε τα δεδουλευμένα στην ώρα τους. Συνοπτικά η κίνηση των ωφελουμένων διεκδικεί αντικειμενική πληροφόρηση και απευθείας συνεννόηση με το Υπουργείο, χωρίς τους ιδιωτικούς μεσάζοντες (ΚΕΚ), ένταξη στο συνταγματικά κατοχυρωμένο εργατικό δίκαιο και ένταξη στα ασφαλιστικά ταμεία ανά επάγγελμα και στα αντίστοιχα σωματεία.

Αυτή είναι και η μόνη λύση εν τέλει, να διαμορφωθεί από τα εργασιακά, που επηρεάζουν το πιο βασικό θέμα, αυτό της επιβίωσης μια κατάσταση αντίστασης σε καθετί που πάει να καταχραστεί χρόνια κεκτημένα μας. Η ανάγκη της οργάνωσης είναι ουσιαστική, γιατί μόνο έτσι θα μπορέσουν οι εργαζόμενοι «ωφελοόμενοι» να αντισταθούν σ' αυτήν την καταστροφή. Όσοι, λοιπόν δουλεύετε στα voucher, κάντε ένα βήμα παραπέρα, μιλήστε με τους διπλανούς σας, οργανωθείτε μαζί τους. Ελάτε να πάρουμε την κατάσταση στα χέρια μας χωρίς τα κατάλοιπα της ανάθεσης. Γιατί μόνο έτσι μπορούμε να ζήσουμε αλλιώς.

Στοιχεία Επικοινωνίας:

Facebook: V for Voucherades

Blog: <http://vforvoucherades.blogspot.gr/>